

Capitalisme, evangeli

Aquests dies de Quaresma, quan ja han passat les explosions suposadament alliberadores del Carnestoltes, quan els fidels també suposadament haurien de fer almenys divendres de dejuni i abstinència, quan esperem les meditacions de la Setmana Santa i la joia primaveral de la Pasqua, mentre esperem que es recupere la borsa, baixi l'atur i torne a circular el crèdit monetari, hauria de ser un bon moment per a tornar a llegir les escriptures sagrades, font de profundes reflexions morals i de possibles aplicacions als problemes de la vida. Com ara, posem per cas, el capítol 19 de l'evangeli de sant Lluc. Llegir regularment les escriptures és ocupació altament saludable per a l'ànima: obliga a pensar en el misteri, si més no, i a meditar sobre el fet que no solament la paraula dels financers i dels polítics, sinó la paraula de Déu, resulta ben sovint incomprendible, i sotmesa a qualsevol aplicació interessada i parcial. En un dels últims sermons o explicacions, quan viatjava cap a Jerusalem a celebrar-hi la Pasqua, Jesús explica als deixebles la paràbola de l'home ric, que havia de ser nomenat rei, se'n va de viatge, i encomana a tres empleats un petit capital, a veure si el negocien i l'augmenten. Quan torna l'home, ja rei, demana comptes de la inversió, i a qui ha multiplicat el capital per deu el fa governador de deu ciutats, i a qui el multiplicà per cinc li'n dóna cinc. Llavors es presenta el tercer, administrador massa prudent, que li diu: "Senyor, ací tens els teus diners; els he guardat embolicats en un mocador. Tenia por de tu perquè ets un home rigorós que replegues on no has posat i segues on no has sembrat." Aquell senyor, emblema de la justícia incomprendible i suprema en la paràbola, recompensa desmesuradament els qui han actuat com a capitalistes sense escrúpols, com a especuladors en borsa, compradors de solars urbanitzables, inversors en *hedge funds*, o cosa equivalent: multiplicar en poc temps el capital per deu o per cinc no està a l'abast de cap activitat econòmica honesta i productiva. I, doncs, aquests especuladors triomfants resulta que són considerats d'altíssim mèrit, i el seu premi és

Joan Francesc Mira

el govern de deu ciutats o de cinc. Aquest rei no sembla un amic del poder sinó el poder mateix, com ara entre nosaltres els poders supremes dels estats, dels continents o del món sencer, que sovint pareix que recompensen fabulosa-

ment l'especulació financera i el benefici immoderat dels qui trafiquen amb els diners dels altres.

El rei, doncs, el poder polític, esbronca l'administrador prudent: per què no posaves almenys els meus diners al banc, i ara que he tornat els hauria recuperat amb interessos? Pobre inversor massa prudent i poruc, pobre de qui, com ara fa tanta gent, vol sobretot assegurar el petit capital, no córrer riscos i renunciar a hipotètics beneficis. Perquè aleshores, segons escriu Lluc que va dir Jesús, el rei ric digué als presents: "Lleveu-li els diners i doneu-los al qui en té deu vegades més." Li digueren: "Senyor, aquell ja té deu lliures!" I respongué Jesús, amb la sentència eterna: "I jo us dic que a qui té, li donaran, i a qui no té, li llevaran fins el poc que té." I, com de passada, va manar que mataren allà mateix els ciutadans que abans no l'havien volgut com a rei. *Katasfáxate*, diu en grec: degollau-los. El capitalisme d'estat és implacable, i a més de premiar l'especulació desfermada no tolera oposició. Com aquest rei evangèlic, com a la Rússia de Putin o a la Xina del Partit Comunista. Vist i llegit això, i almenys mentre dure la Quaresma, de cara als dolors de la Setmana Santa i a les alegries de la Pasqua, ja podem anar meditant en els misteris i els sentits ocults de la paraula divina (no sé com expliquen els exegetes i predicadors aquest passatge evangèlic: supose que molt positivament i espiritual), en les bases teològiques de l'economia financera i en la modernitat de l'antic principi segons el qual els pobres seran més pobres, els rics més rics, i els qui protesten, degollats. És clar que també hi ha un altre passatge segons el qual els qui arriben els últims a la faena i a penes hi treballen una horeta, rebran el mateix jornal que els qui han penecat des de bon matí: recordem-ho, per si pot inspirar una nova reforma laboral.

"Pobre inversor massa prudent i poruc, pobre de qui, com ara fa tanta gent, vol sobretot assegurar el petit capital, no córrer riscos i renunciar a hipotètics beneficis. Perquè aleshores, segons escriu Lluc que va dir Jesús, el rei ric digué als presents: 'Lleveu-li els diners i doneu-los al qui en té deu vegades més.'"